



Народна банка Србије

СЕКТОР ЗА ПОСЛОВЕ С ГОТОВИНОМ

**ИЗВЕШТАЈ О ОТКРИВИНИМ ФАЛСИФИКОВАНИМ
НОВЧАНИЦАМА**

Јануар–јун 2024.

Јул 2024.

Садржај:

ЕКСПЕРТИЗА	3
1. Експертиза готовог новца.....	3
2. Експертиза ефективног страног новца	5
3. Однос откривених фалсификованих новчаница готовог новца и ефективног страног новца	6

ЕКСПЕРТИЗА

1. Експертиза готовог новца

У првом полугодишту 2024. године, у поступку експертизе новца примљеног под сумњом да је фалсификован откривено је 849 комада фалсификованих новчаница готовог новца (динара).

Апоенска структура откривених фалсификованих новчаница готовог новца дата је у Табели 1.

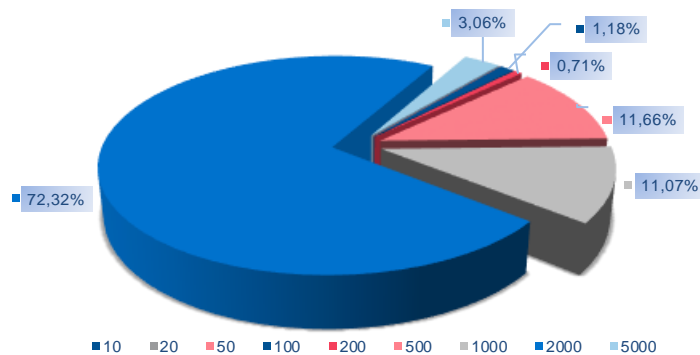
Табела 1. Преглед фалсификованих новчаница готовог новца
јануар–јун 2024.
(у комадима)

Апоен	5000	2000	1000	500	200	100	50	20	10	Укупно
Комада	26	614	94	99	6	10	0	0	0	849
Учешће у %	3,06	72,32	11,07	11,66	0,71	1,18	0,00	0,00	0,00	100,00

Извор: Народна банка Србије.

У структури откривених фалсификата новчаница готовог новца, доминантно учешће имају фалсификоване новчанице апоена од 2000 (72,32%), 500 (11,66%) и 1000 (11,07%) динара (Графикон 1).

Графикон 1. Апоенска структура фалсификованих новчаница готовог новца
јануар–јун 2024.
(у комадима)

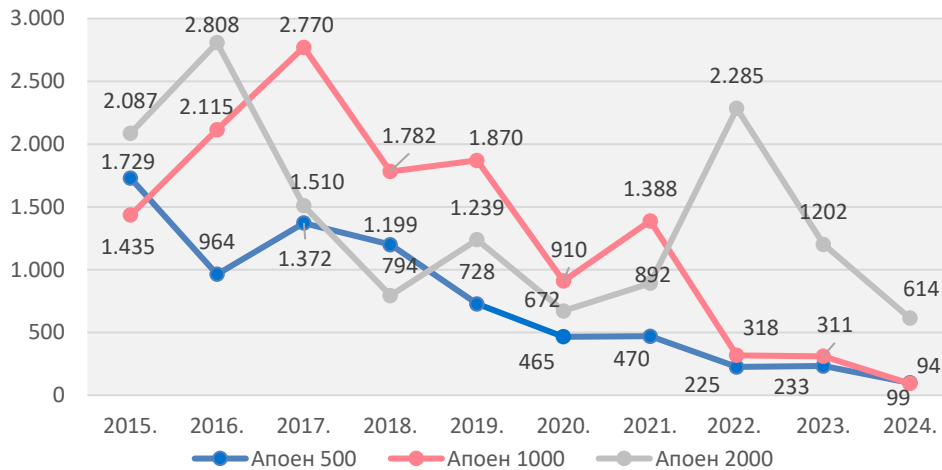


Извор: Народна банка Србије.

Процентуално изражено, та три апоена заједно чине 95,05% укупног броја фалсификата новчаница готовог новца откривених у посматраном периоду.

Посматрано последњих десет година, та три апоена су најзаступљенија међу откривеним фалсификованим новчаницама динара (Графикон 2).

Графикон 2. Најчешће фалсификовани апоени готовог новца
(у комадима)



Када се посматра вредносно, у структури откривених фалсификата новчаница готовог новца, највећи је удео новчаница апоена од 2000 (81,67%) и од 5000 (8,65%) динара (Табела 2 и Графикон 3).

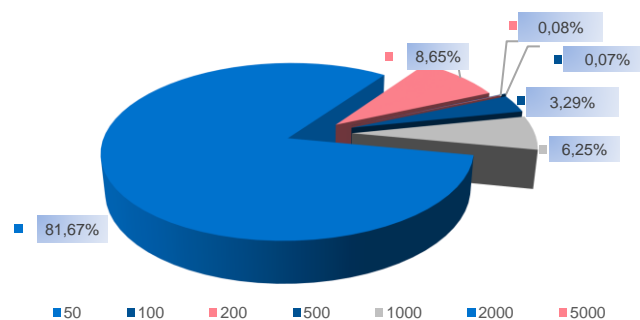
Процентуално изражено, та два апоена заједно чине 90,32% фалсификата готовог новца.

Табела 2. Преглед фалсификованих новчаница готовог новца
јануар–јун 2024.
(у хиљадама динара)

Апоен	5000	2000	1000	500	200	100	50	20	10	Укупно
Износ	130,00	1228,00	94,00	49,50	1,20	1,00	0,00	0,00	0,00	1503,70
Учешће у %	8,65	81,67	6,25	3,29	0,08	0,07	0,00	0,00	0,00	100,00

Извор: Народна банка Србије.

Графикон 3. Апоенска структура фалсификованих новчаница готовог новца
јануар–јун 2024.
(номинална вредност)



Извор: Народна банка Србије.

Ако се упореде откривене фалсификоване новчанице готовог новца с готовим новцем у оптицају, види се да су на милион комада оригиналних новчаница у оптицају откривена

1,44 комада фалсификованих новчаница готовог новца, односно на милијарду динара у оптицају откривено је 3.209,10 динара фалсификованог новца.

2. Експертиза ефективног страног новца

У периоду јануар–јун 2024. године, у поступку експертизе новчаница примљених под сумњом да су фалсификоване откривено је 690 комада фалсификованих новчаница ефективног страног новца. Валутна и апоенска структура приказане су у Табели 3.

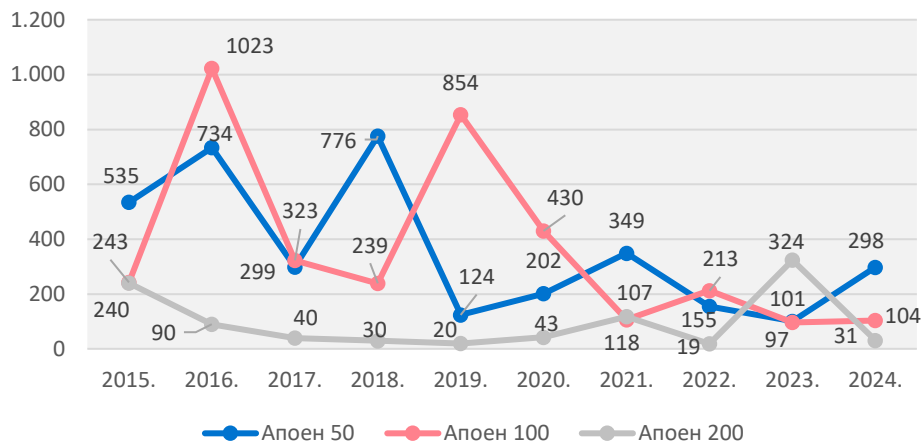
Табела 3. Преглед фалсификованих новчаница ефективног страног новца јануар–јун 2024. (у комадима)

Валута	EUR							Укупно EUR	USD					Укупно USD	Остало	Укупно
	500	200	100	50	20	10	5		100	20	10	5	1			
Апоен	500	200	100	50	20	10	5		100	20	10	5	1			
Комада	15	31	104	298	5	2	0	455	78	42	43	41	30	234	1	690
Учешће у %	2,17	4,49	15,07	43,19	0,72	0,29	0,00	65,94	11,30	6,09	6,23	5,94	4,35	33,91	0,14	100,00

Извор: Народна банка Србије.

У посматраном периоду откривено је 455 комада фалсификованих новчаница евра, од чега највише апоена од 50 и 100. На Графикону 4 приказано је кретање броја комада откривених фалсификата апоена од 50, 100 и 200 евра у последњих десет година.

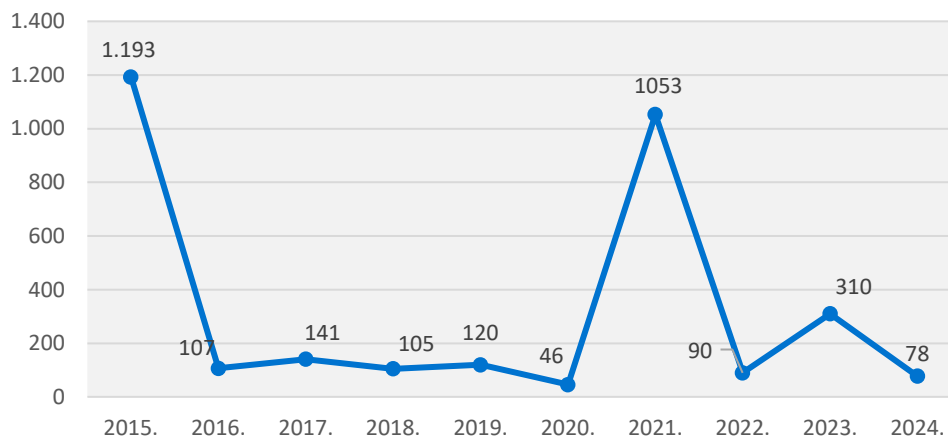
Графикон 4. Најчешће фалсификовани апоени EUR (у комадима)



У првом полугодишту 2024. године откривено је 78 комада фалсификата америчког долара у апоену од 100 долара. Током година приметно је да је међу фалсификованим новчаницама америчких долара доминантно учешће апоена од 100 долара.

Графикон 5 приказује кретање броја комада откривених фалсификата тог апоена у последњих десет година.

Графикон 5. Најчешће фалсификовани апоен USD
(у комадима)

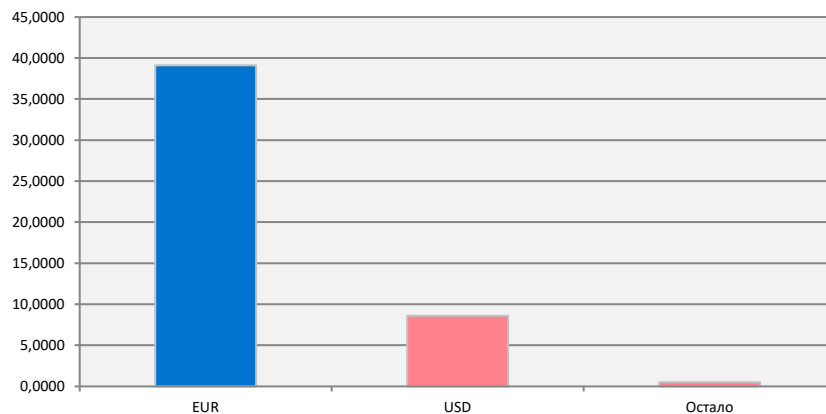


У посматраном периоду, колону *Остало* у Табели 3 чини један комад фалсификоване новчанице, и то апоен од 1000 немачких марака.

Посматрано по номиналној вредности, удео фалсификата појединих валута ефективног страног новца у укупно откривеним фалсификованим новчаницама ефективног страног новца најбоље ће се сагледати ако се вредности појединих валута изразе у еврима¹ (Графикон 6).

Графикон 6. Фалсификати новчаница ефективног страног новца
јануар–јун 2024.

(износ у хиљадама EUR)



Извор: Народна банка Србије.

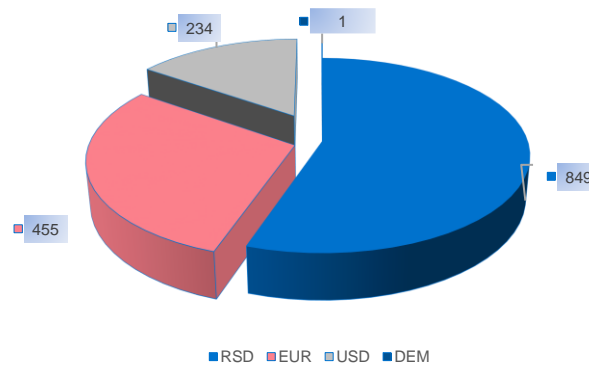
3. Однос откривених фалсификованих новчаница готовог новца и ефективног страног новца

Међу укупно 1.539 комада фалсификованих новчаница, колико је откривено у првом полугодишту 2024. године, најзаступљенији су динарски фалсификати, а њихово

¹ За прерачун вредности других валута у евро примењени су међувалутни односи из курсне листе која је важила на дан 10. јула 2024. (курс евра 117,0370 динара).

учешће, као и учешће броја комада фалсификата страних валута у укупном броју комада, дато је у Графикону 7.

Графикон 7. Валутна структура фалсификованих новчаница јануар–јун 2024. (у комадима)

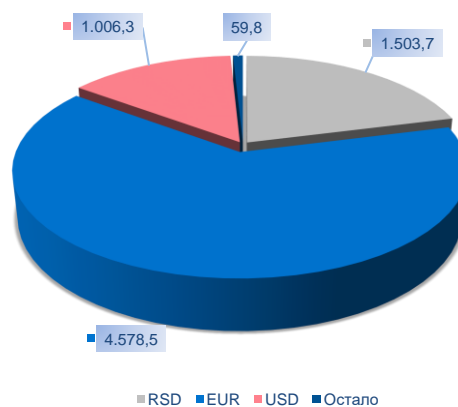


Извор: Народна банка Србије.

Посматрано по броју комада, највећи је удео откривених фалсификованих новчаница домаће валуте, и то 849 комада (55,17%), затим 455 комада евра (29,56%), 234 комада америчког долара (15,20%) и 1 комад немачке марке (0,06%).

Посматрано по номиналној вредности, удео фалсификата појединих валута у укупно откривеним фалсификованим новчаницама у периоду јануар–јун 2024. године најбоље ће се сагледати ако се вредности тих валута изразе у динарима² (Графикон 8).

Графикон 8. Валутна структура фалсификованих новчаница јануар–јун 2024. (износ у хиљадама RSD)



Извор: Народна банка Србије.

² За прерачун вредности других валута у динаре примењен је средњи курс динара на дан 10. јула 2024. (117,0370).

Од укупно 7.148.338,17 динара, колика је укупна номинална динарска противвредност фалсификата свих валута, доминантан је удео откривених фалсификованих новчаница евра, и то у износу од 4.578.487,44 динара (64,05%), затим домаће валуте у износу од 1.503.700,00 динара (21,04%), америчког долара у износу од 1.006.310,63 динара (14,08%) и немачке марке у износу од 59.840,10 динара (0,84%).

Напомена: Током првог полугодишта 2024. године извршена је и експертиза 100 комада кованица евра апоена од 1 и 2 евра, при чему је за 35 комада апоена од 2 евра утврђено да су фалсификати.